

ELUKESTVA ÕPPE STRATEEGIA

VAHEHINDAMINE 2019

PRAXIS & CENTAR

praxis
mõttekoda

5. TÄISKASVANUHARIDUS, KUTSEHARIDUS NING ELUKESTVA ÕPPE VASTAVUS TÖÖMAAILMA VAJADUSTELE

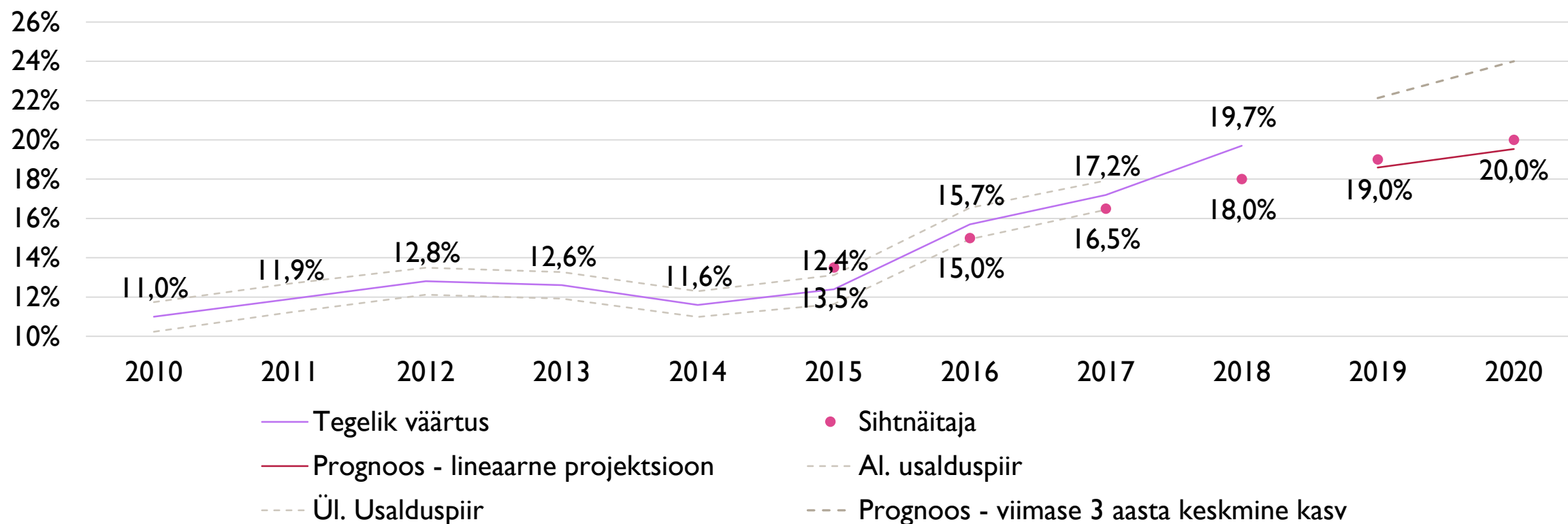
Epp Kallaste

HINDAMISKÜSIMUSED

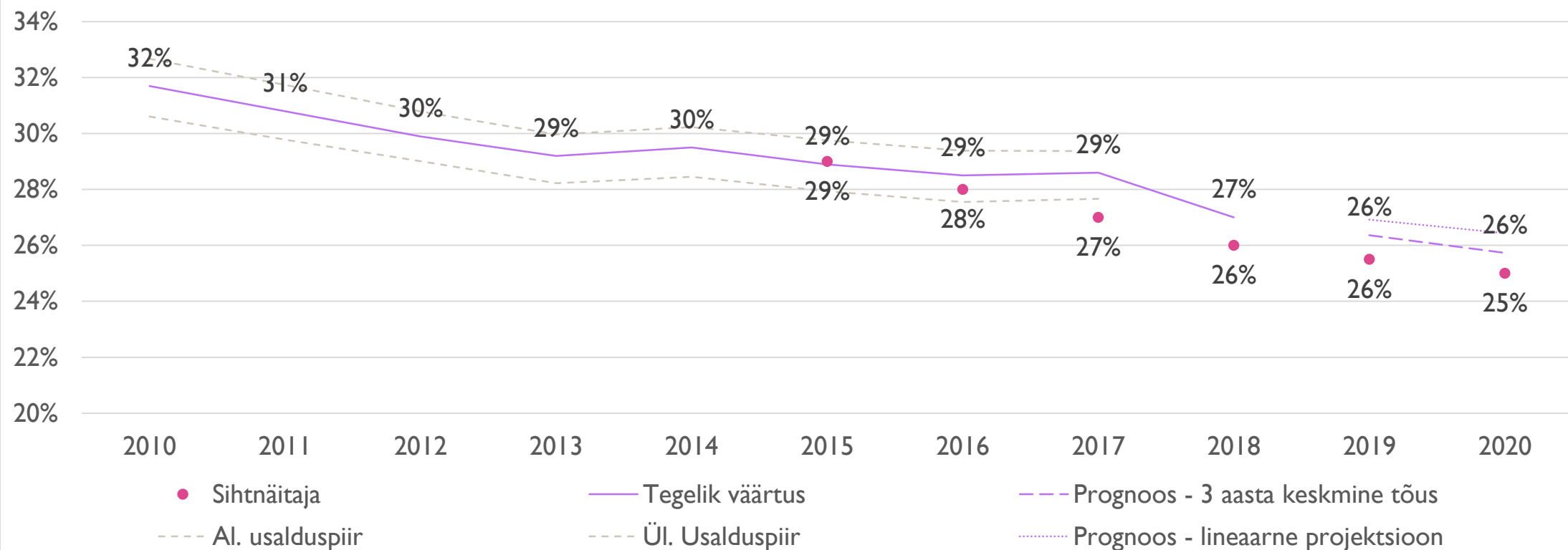
- 5.1. Mis on **täiskasvanute** (nii töötute kui töötavate inimeste) **koolitamise korralduse** tugevused ja nõrkused, pidades ennekõike silmas ametkondade praegust **tööjaotust laiemas vaates ning koolituse rahastamist** (k.a tööandjate ja inimeste enda rahastus). **Milline mudel võiks olla optimaalne** ehk õppijate ja tööandjate perspektiivist parim lahendus, mis samas tagaks ka koolituspakkumise olemasolu ja millised tegevused/muudatused aitaksid kaasa kujundamiseks **korraldus jätkusuutlikumaks**?
- 5.2. Kuivõrd on aidanud EÕSi raames **ESFi toel pakutavad täiskasvanute koolitused** inimestel oma tööga paremini toime tulla ja kuidas on need mõjutanud muid aspekte?
- 5.3. **Kuivõrd on koolitused jõudnud sihtgruppideni**, kellele need on ennekõike mõeldud? Kuidas muuta tänaseid meetmeid madala haridusega inimeste tagasi toomiseks tasemeõppesse ja täiendkoolitusse asjakohasemaks ja mõjusamaks?
- 5.4. **Tööturu ja õppe tihedama seostamise programmis** (TÕTSP) hinnata selle toetuskeemide sisulist rakendumist ja omavahelist kooskõla – kas valitud meetmed ja tegevused on asjakohased, kas nende toetuskeemide juhtimissüsteemid toimivad praegusel kujul hästi ning kuivõrd tegevused aitavad sünergias strateegia eesmärke saavutada?
- 5.5. Missugune on **PRÕMi peamiste sihtrühmade rahulolu** selle rakendamisega – kas PRÕM on **asjakohane ja piisav toetuskeem** ning lahendab sellisena tegelikult elukestva õppe strateegia väljakutseid? Kas selle tegevused toimivad kooskõlas Töötukassa tegevustega ja kuivõrd on nad sellisena efektiivsed ja jätkusuutlikud?
- 5.6. Missugused on **praktikasüsteemi toetavate tegevuste probleemkohad ning edulood**? Missugused oleksid võimalikud täiendavad hoovad, millega suurendada ettevõtjate huvi praktikakohtade pakkumise vastu (üli)õpilastele ja milline roll peaks siin üldse olema riiklikul tugisüsteemil?

EÕS VÕTMEINDIKAATORID – TÄISKASVANUTE ÕPPES OSALEMISE MÄÄR

Allikas: Eesti Tööjõu-uuring (ETU), autorite arvutused

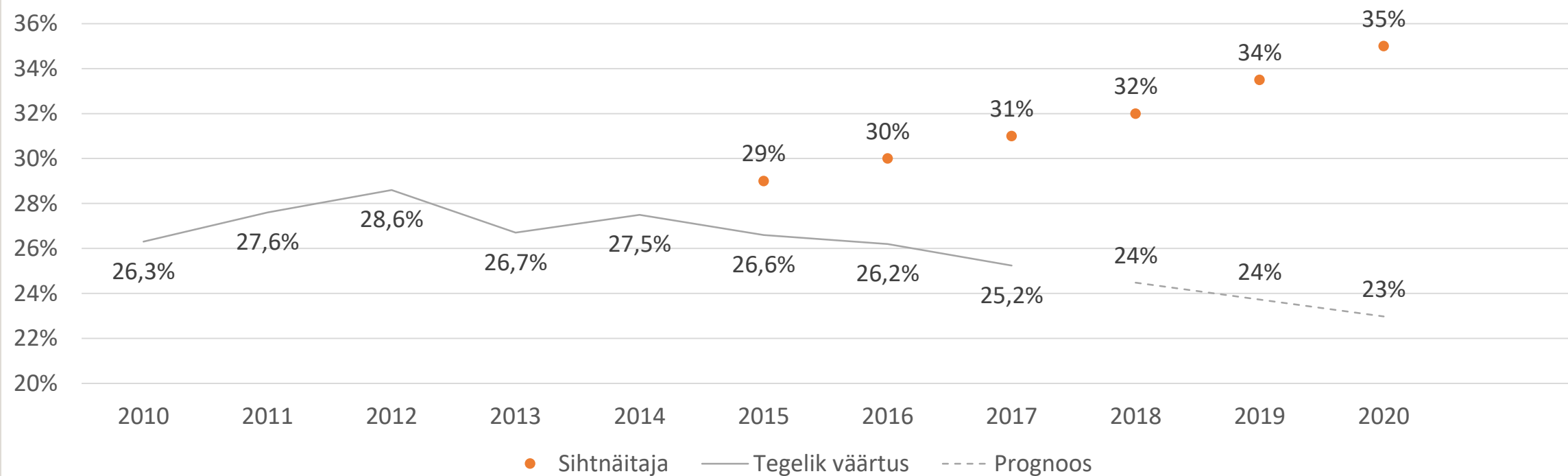
EÕS VÕTMEINDIKAATORID - ERI- JA KUTSEALASE HARIDUSETA TÄISKASVANUTE (25–64) OSAKAAL (%)

Allikas: HTMi arvutused, autorite arvutused

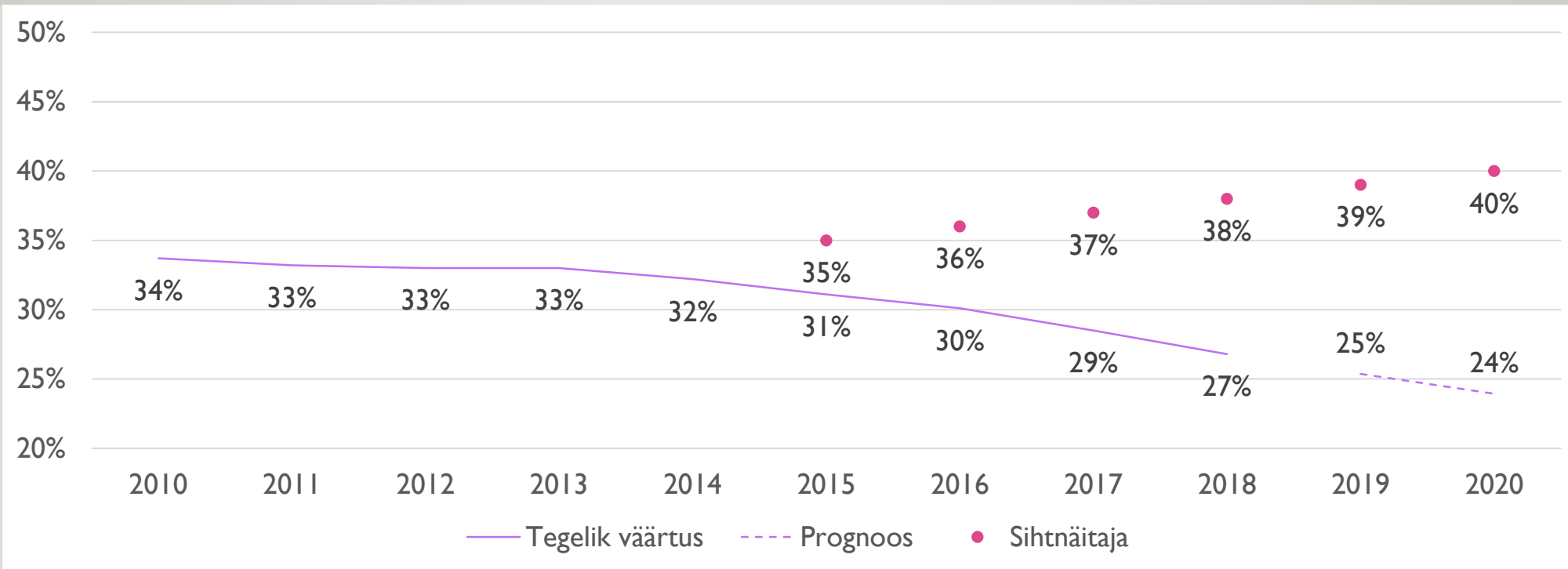

STRATEEGILINE EESMÄRK - KESKHARIDUSE TASEMEL ÕPPURITEST KUTSEKESKHARIDUSES ÕPPIJATE OSAKAAL

Allikas: EHIS, autorite arvutused

STRATEEGILINE EESMÄRK - OSAKAAL PÕHIHARIDUSE JÄREL EDASIÕPPIJATEST, KES JÄTKAB HARIDUSTEED KUTSEKESKHARIDUSES

Allikas: EHIS, autorite arvutused

TÄISKASVANUKOOLITUSE TUGEVUSED JA NÕRKUSED

- Täiskasvanuõppe mitmekesisus – Eestis on erinevaid õppe võimalusi ning erinevaid allikaid õppe finantseerimiseks ning õppes osalemine on Euroopa keskmisel tasemel
- Riiklik finantseerimine on sihitud madalama konkurentsivõimega gruppidele, kelle osas on põhjust arvata, et turutõrgete tõttu on nende enda õppes osalemine liiga vähene
- Tööandjate osalus mitteformaalse õppe finantseerimisel on kõrge
- Õppe hind on suhteliselt vähelevinud ja aja jooksul vähenenud täiskasvanuõppes osalemise takistus
- Riiklik täiskasvanute mitteformaalse hariduse rahastuse jätkusuutlikkus ei ole tagatud
- Töötukassa koolituste sihtrühm ja täiskasvanuhariduse TAT ning võtmepädevuste TAT sihtrühmad on olulisel määral kattuvad
- Kontrolli inimeste kuulumise kohta sihtrühma teostab koolitaja, koolitatava koolitusvajaduse laiemat hindamist ei toimu
- Täiskasvanute koolitajatel ja täiskasvanutele keskharidust pakkuvatel koolidel on keeruline leida sihtrühma kuuluvaid inimesi ja samuti motiveerida neid õppes osalema
- On inimesi, kes osalevad paljudel riiklikult finantseeritud koolitustel

SOOVITUSED

- Luua süsteem riikliku finantseerimisega koolitustele soovivatele inimestele suunatud koolitusele eelnevaks koolitusvajaduse hindamiseks, karjäärinõustamiseks ja riiklikest vahenditest koolituse finantseerimise õigustatuse hindamiseks
  - Kaaluda süsteemi loomist töötukassa karjäärinõustajate institutsiooni juurde
- Jätkata ja parendada tegevusi nõrgema konkurentsivõimega inimeste sihtrühma kuuluvate inimeste koolitustel osalemise motiveerimiseks

HINDAMISKÜSIMUSED

5.2 JA 5.3

Dokumendianalüüs

Intervjuud, fookusgrupid

ESF andmekorje andmete analüüs

- 5.2. Kuivõrd on aidanud EÕSi raames ESFi toel pakutavad täiskasvanute koolitused inimestel oma tööga paremini toime tulla ja kuidas on need mõjutanud muid aspekte?
- 5.3. Kuivõrd on koolitused jõudnud sihtgruppideni, kellele need on ennekõike mõeldud? Kuidas muuta tänaseid meetmeid madala haridusega inimeste tagasi toomiseks tasemeõppesse ja täiendkoolitusse asjakohasemaks ja mõjusamaks?

TULEMUSLIKKUS, ASJAKOHASUS, JÄTKUSUUTLIKKUS

- Täiskasvanute koolitused on olnud tulemuslikud
  - Tulemuslikkust mõõdetakse koolitustel osalejate subjektiivsete hinnangutega: enamiku osalejate hinnangul on koolitused aidanud neil paremini toime tulla nii oma töö kui ka igapäevaeluga ning toetanud motivatsiooni õppes osaleda ka tulevikus.
- Koolitused on olnud asjakohased
  - paigas on protseduurid koolituste sihtgruppide kontrollimiseks. Koolitajad ise otsivad koolitusele sihtrühma kuuluvad inimesed ja kontrollivad nende sihtrühma kuulumist.
- Madala haridusega inimeste tagasitoomine tasemeõppesse
  - Tegevused on vajalikud ja asjakohased.
  - Tegevused on olnud seatud eesmärkide valguses tulemuslikud – õppijate arvu langus mittestatsionaarses õppes on pidurdunud.
  - Tegevused on olnud tõhusad - rahastust ei ole saanud tegevused, mida oleks muidu tehtud

SOOVITUSED

- Kaasata karjäärinõustajate kompetents täiskasvanute suunamiseks neile koolitustele, mis on inimesele enim vajalikud
- Õpioskuste õpetamine integreerida kõigisse täiskasvanute koolitusse, sh tasemeõppesse ja tasulistesse kursustesse
- Tasemehariduse tegevusel on vajalik tagada tegevuste jätkusuutlikkus läbi nende rahastamise korrapärase jätkumise, kuna tegu ei ole tulemitega, mis jäävad kestma praeguse rahastuse lõppedes

SOOVITUSED II

- Selle asemel, et jätkata praegusel kujul kutsehariduse maine tõstmist, tuleks eelnevalt mõtestada kutsehariduse koht Eesti haridusmaastikul ja õpiteel ning vastavalt sellele kujundada mainetegevused koostöös ülejäänud tegevustega vastavaks visiooni toetamiseks.
- Suurimaks väljakutseks on tööandjate motiveerimine tegevustes osalemiseks.
- Jätkata praktika populariseerimise tegevustega nii tööandjate seas kui ka ühiskonnas laiemalt. Otsida täiendavaid viise praktika populariseerimiseks ning väikeettevõtete motiveerimiseks praktika pakkumisel.

SOOVITUSED III

- Luua venekeelsete tööandjate kaasamiseks venekeelsed infomaterjalid ning teha venekeelseid teavituspäevi ja koolitusi.
- Võimaldada Ida-Virumaa vene emakeelega õpilastel saada sõidu- ja majutustoetust praktikaks eestikeelsetes suuremates linnades.
- Asendada õpetajatele ettenähtud sõidu- ja majutustoetus motivatsioonistipendiumiga. Soodustamaks õpetajate suundumist maapiirkondadesse, võimaldada motivatsioonistipendiumi neile, kes sooritavad oma praktika väljaspool maakonnakeskust.
- Võimaldada praktikajuhendajate koolitustesse siduda didaktikaalast õpet.

**SA POLIITIKAUURINGUTE
KESKUS PRAXIS**

Tartu mnt. 50

10115 Tallinn

www.praxis.ee

**EESTI RAKENDUSUURINGUTE
KESKUS CENTAR OÜ**

Rävala 11-8

10143 Tallinn

www.centar.ee